

19. 05. 2022

Українська державна традиція: генеза і розвиток в Києво-Руській державі

Історія української державності важлива не лише з погляду історії України. Вона є чинником сучасного державотворчого процесу і вагомим засобом протидії Україні інформаційним атакам з боку Росії, що передували відкритій військовій агресії і супроводжують її. «Обґрунтовуючи» свої «історичні права» і війну проти України, ідеологи «русского міра» заперечують існування української державної традиції і українців, як самобутнього народу. Історія генези і розвитку української державності спростовує міфотворчість сучасних ідеологів російської імперської політики.

Встановлено, що витoki української державної традиції сягають рубежу античної і середньовічної епох (IV-VII ст.), коли на території України утворилися ранні слов'янські держави, правителів яких візантійські середньовічні історики називали королями. У пошуках відповіді на питання «звідки пішла руська земля і хто в Києві почав першим правити» автор «Повісті временних літ» особливу увагу приділив поляно-руському політичному утворенню і його правителю князю Кию. Літописець вважає його засновником міста Києва і правлячої поляно-руської династії. На основі повідомлення «Повісті временних літ» та археологічних джерел було зроблено висновок про заснування Києва в V ст. (482 р.) і у 1982 р. відзначено 1500-річний ювілей міста. Ця дата, визнана ЮНЕСКО, лягла в основу указу президента про відзначення у 2022 році 1540-річчя української державності і встановлення державного свята - Дня державності.

Новий визначальний етап в історії державної традиції був пов'язаний з Руссю і значною мірою зумовлений розвитком трансконтинентальної торгівлі між Європою і арабським Сходом. Вона суттєво прискорила процеси політичної консолідації і була основним чинником перетворення Києво-Руської держави в імперію. Титули правителів Русі, якими їх наділяли арабські і європейські хроністи, свідчать про те, що Русь була імперією вже на початку IX ст., не поступаючись у той час територією Візантії і імперії франків, а згодом перевершила обидві держави і стала найбільшою середньовічною імперією континенту. Русь значною мірою визначала політичну історію середньовічної Європи. Вплив її духовної і політичної традиції на східноєвропейські народи відчувався сотні років після завершення історії Русі.